

Ковальов М. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Процес глобалізації є однією з актуальних тем в контексті розвитку сучасного світу, є фактором, що впливає на господарсько-економічну діяльність всієї світової спільноти. Глобалізація економіки – це процеси, що ведуть до утворення загальносвітової інвестиційного середовища та об'єднання національних ринків капіталів. Т. Левітт вперше визначив глобалізацію як злиття окремих видових ринків продукції та послуг, вироблене великими транснаціональними корпораціями. Важливу роль у економічному житті відіграє діяльність підприємств, які є своєрідною структурною ланкою у ринковій економіці. Ефективність роботи підприємства, яке функціонує в умовах ринкової економіки, знаходиться під впливом найрізноманітніших факторів, які можуть бути класифіковані за найрізноманітнішими ознаками. Провідним чинником світового масштабу, що впливає на економічну діяльність промислових підприємств, є саме глобалізація світової економіки. Створення інвестиційного середовища та об'єднання ринків капіталів прямо пов'язане із появою та функціонуванням транснаціональних компаній, діяльність яких охоплює не лише економічне середовище окремої певної країни. Створення і розвиток транснаціональних фірм супроводжуються реструктуризацією промислових підприємств і зменшенням кількості робочих місць. З'являється тенденція до аутсорсингу непрофільної діяльності компаній спеціалізованим компаніям. Відбувається фактична передача компанією частини її завдань або процесів сторонній виконавцям на умовах субпідряду. Різні етапи проектування, виробництва і збуту продукції розміщуються в різних країнах, уніфікуючи в міжнародному масштабі. Часто відбувається аутсорсинг з розвинених країн в країни, що розвиваються. Однією з найважливіших переваг для конкурентоспроможних підприємств є нові можливості доступу на

міжнародні ринки. Глобалізація за допомогою посилення конкуренції стимулює розвиток інновацій та поширення їх серед країн. фактором в трансферт промислових технологій і освіти транснаціональних компаній є той факт, що темпи зростання прямих інвестицій в умовах глобалізації набагато перевершують темпи зростання світової торгівлі, що має безпосередній вплив на національні економіки. Раціоналізація виробництва на глобальному рівні, посилення конкурентного тиску за рахунок безперервного впровадження інновацій та поширення передових технологій в світовому масштабі неминуче ведуть до підвищення продуктивності праці. Однак в певних умовах може виникнути ситуація, коли зберігається великий розрив з розвиненими країнами навіть в тих секторах, де в останні роки йде швидко зростання продуктивності за рахунок впровадження нових технологій виробництва.

Крім великих транснаціональних корпорацій існують іще малі підприємства, на які можуть впливати чинники, які впливають і на великі підприємства. Сучасними тенденціями розвитку малого підприємництва виступають інтенсивні внутрисистемні (в межах малого виробництва) та міжсистемні (крупного виробництва) процеси кооперування і комбінування виробничої діяльності. При цьому невеликі масштаби господарчої діяльності малих підприємств, їх близькість до споживача і тяготіння до локальних ринків зумовлюють найбільшу діяльність системи малого підприємництва на регіональному рівні. Малі підприємства являють собою досить гнучкі форми господарювання, здатні оперативно реагувати на економічні проблеми сучасності. До недавнього часу малі фірми функціонували значною мірою на внутрішньому ринку. В сучасних умовах залучення національних економік в світові господарчі процеси та їх глобалізація створюють об'єктивні засади для розповсюдження малих підприємств в світовій економіці. Серед факторів, що сприяють зміцненню позицій малого бізнесу в економіках розвинених країн належать технологічні, економічні та соціальні. До технологічних факторів належать стрімкий прогрес техніки та технології, розширення діапазону їх використання. Новітнє обладнання в сучасних умовах стає доступним для

більшої кількості фірм, в тому числі малих. До найбільш важливих економічних факторів відносять такі: зростання платоспроможного попиту, його диференціювання, збільшення ефективності дрібносерійного виробництва. Соціальні фактори розвитку малого бізнесу – зміни системи цінностей різних прошарків суспільства, збільшення рівня їх освіти та професійної підготовки. Це породжує прагнення до самореалізації та приватної свободи, підсилює економічну активність населення.

Однією з особливостей сучасної системи світових економічних відносин є зростання обсягів міжнародних інвестицій. Передумовою цього процесу є значна зацікавленість країн, що розвиваються і країн з перехідною економікою, яким критично не вистачає власних фінансових ресурсів для оновлення своїх економік. Сучасною особливістю інвестицій є те, що маючи різне національне походження вони переплітаються та взаємодіють між собою, створюючи міжнародні потоки та перетворюючись у світові інвестиційні ресурси, які функціонують в єдиному глобальному інвестиційному просторі. Міжнародні інвестиційні потоки відіграють значну роль в економіках усіх країн, не є винятком і Україна. Іноземні інвестиції не тільки забезпечують мобілізацію, перетікання капіталу, але і беруть участь в організації міжнародного поділу праці через реалізацію конкурентних переваг окремих держав-учасниць. Однак останніми роками на ринку міжнародних інвестицій спостерігається млявість.

Список використаних джерел:

1. Борисов В. Н., Почукаева О. В. Инновационно-технологическое развитие машиностроения как фактор инновационного совершенствования обрабатывающей промышленности [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.institutiones.com/industry.html>
2. Шеремет А. Теория экономического анализа / А. Шеремет. – М. : ИНФРА-М, 2011. – 352 с.
3. Теркина А. В. Глобализация в зеркале инноваций / А. В. Теркина // Представительная власть. – 2006. – №4. – С. 45–58.
4. Гольдштейн Г. Я. Глобальный стратегический инновационный менеджмент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.aup.ru/books/m61/>